

अन्ताराष्ट्रीयमिञ्जर- मेलापकः २८ जुलाईतः ०४ अगस्तपर्यन्तं आयोजितः भविष्यति

अस्मिन् वर्षे जुलाईमासस्य २८ दिनाङ्कात् अगस्तमासस्य ४ दिनाङ्कपर्यन्तम् अन्ताराष्ट्रीयमिञ्जरमेला आयोज्यते। रविवासरे बचतभवने मिञ्जरमेलायाः सफलसङ्घटनार्थं सभायाः आयोजनं कृतम्। सभायाः अध्यक्षता कुलदीपसिंहपठानियावर्येण कृता। सभायां मेलायाः सफलसङ्घटनस्य विषये सर्वकारीय- असर्वकारीय- सदस्यानां परामर्शाः गृहीताः।

कुलदीपसिंहः पठानिया मिञ्जरमेलायाः आयोजनार्थं प्रशासनेन क्रियमाणानां सज्जतायाः समीक्षां कृतवान्। मेलासमित्याः अनधिकृतसदस्यानां परामर्शाः मेलायाः आयोजने समावेशयितुं सः आह। अस्मिन्नवसरे सदरविधायकः नीरजनैय्यरः विभिन्नानां विभागानां अधिकारिणः एवं मेलासमित्याः सदस्याः उपस्थिताः अभवन्।

एन चन्द्रबाबू नायडू बुधवासरे प्रातः ११.२७ वादने कृष्णमण्डलस्य गन्नावरमे शपथग्रहणं करिष्यति

आन्ध्रप्रदेशस्य मुख्यमन्त्रित्वेन एन चन्द्रबाबू नायडू बुधवासरे प्रातः ११.२७ वादने कृष्णमण्डलस्य गन्नावरमे शपथग्रहणं करिष्यति। प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी, राज्यपाल एस. अब्दुल नाजिरः अन्ये च देशस्य अनेकाः प्रमुखाः गणमान्याः उपस्थिताः भविष्यन्ति। मुख्यसचिवः नीरभकुमारप्रसादः विजयवाडानगरे स्वशिबिरकार्यालये शीर्षाधिकारिभिः सह संगोष्ठीं कृत्वा शपथग्रहणसमारोहस्य सज्जतायाः निरीक्षणं कृतवान्। सः पुलिस कठोरसुरक्षाव्यवस्थां कर्तुं निर्देशं दत्तवान्।

‘अहं नरेन्द्रदामोदरदासमोदी ईश्वरस्य शपथं... राष्ट्रपतिभवने तृतीयवारं गुञ्जितानि प्रधानमन्त्रिणः वचनानि

हिमसंस्कृतवार्ताः, 10 जून। श्री श्रीलंकायाः राष्ट्रपतिः रणिलविक्रमसिंहः, मालदीवस्य राष्ट्रपतिः डॉ. मोहम्मद मुइज्जू, सेशेल्स इत्यस्य उपाध्यक्षः अहमद आफीफः, बांग्लादेशस्य प्रधानमंत्री शेखहसीना, मॉरीशस देशस्य प्रधानमंत्री प्रविन्द कुमार जुगनाउथ, नेपालस्य प्रधानमंत्री पुष्पकमलदाहालः 'प्रचंडः', भूटानस्य प्रधानमंत्री त्शेरिंगतोबगे समारोहे सम्मिलितः।

उपराष्ट्रपतिः जगदीपधनखरः, कांग्रेसप्रमुखः मल्लिकार्जुनखर्गे, बिहारस्य मुख्यमंत्री किञ्च जनता-दल-संयुक्ताध्यक्षः नीतीशकुमारः, आंध्रप्रदेशस्य मुख्यमंत्री एन.चंद्रबाबू नायडू, उत्तराखण्डस्य मुख्यमंत्री पुष्करसिंहधामी, उत्तरप्रदेशस्य मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथः, मणिपुरस्य मुख्यमंत्री एन बीरेन सिंहः हरियाणायाः मुख्यमंत्री नायबसिंह सैनी, महाराष्ट्रस्य उपमुख्यमंत्री अजीतपवारः इत्यादयः अनेके गणमान्यजनाः उपस्थिताः आसन्। एतदातिरिक्तं शपथग्रहणसमारोहे अभिनेतारः रजनीकान्तः, शाहरुखखानः, अक्षयकुमारः, विक्रान्तमेस्सी, चलचित्रनिर्माता राजकुमारहिरानी, उद्योगपतिः मुकेश अम्बानी, गौतमअदानी चापि उपस्थिताः आसन्।

जम्मूकश्मीरे शिवकोडिमन्दिरं गच्छन्तं बसयानस्योपरि आतंकवादिभिः कृतम् आक्रमणम्, १० जनाः मृताः

हिमसंस्कृतवार्ताः रिसासी। जम्मू-कश्मीरे शङ्कितानां आतङ्कवादिनां गोलीकाण्डस्य कारणेन जम्मू-मण्डलस्य रियासी-मण्डले तीर्थयात्रिकान् एकं बसयानं गभीरे खाते पतितः। बसयानस्य पतनेन १० जनाः मृताः, ३३ जनाः घातिताः च। बसयानं शिवकोडिमन्दिरं गच्छति स्म। यदा पोनीक्षेत्रस्य तेरियाथग्रामे आक्रमणं जातम्। रियासी पुलिसाधिकारिः मोहितशर्मा इत्यनेन उक्तं यत् मण्डलस्य रणसुक्षेत्रात् आगच्छन्तं यात्रीबसयानस्योपरि आतङ्कवादिनः समूहेन आक्रमणं कृतवन्तः। आक्रमणे बसयानस्य चालकः गोलिकया आहतः, येन सः नियन्त्रणं त्यक्तवान्। तदनन्तरं मण्डलस्य पौनीनगरस्य काण्डक्षेत्रस्य समीपे गभीरे बसयानं खाते पतितः। रियासी-उपायुक्तः विशेशमहाजनः अपि मृतानां संख्यायाः पुष्टिं कृतवान् अस्ति। पीडितानां कृते उद्धारकार्यक्रमाः आरब्धाः, पुलिस-सेना-अर्धसैनिक-बलानाम् अतिरिक्त-बलाः अपि स्थानं प्राप्तवन्तः। आहताः समीपस्थेषु चिकित्सालये नीताः। क्षेत्रस्य आवृत्तं कृत्वा अन्वेषणकार्यक्रमः आरब्धः अस्ति। बसयाने गच्छन्तः सर्वे यात्रिकाः जम्मू-कश्मीरस्य न आसन्, उत्तरप्रदेशस्य एव दृश्यन्ते स्म। शिवकोडिस्य दर्शनार्थं यात्रिकाः आगताः आसन्।

सुभाषितम्

अनारम्भो हि कार्याणां
प्रथमं बुद्धिलक्षणम्।
प्रारब्धस्यान्तगमनं
द्वितीयं बुद्धिलक्षणम्॥
भावार्थः - (आलसी लोगों की) बुद्धि के दो लक्षण होते हैं- प्रथम कार्य को आरम्भ ही नहीं करना और द्वितीय भाग्य के भरोसे बैठे रहना।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

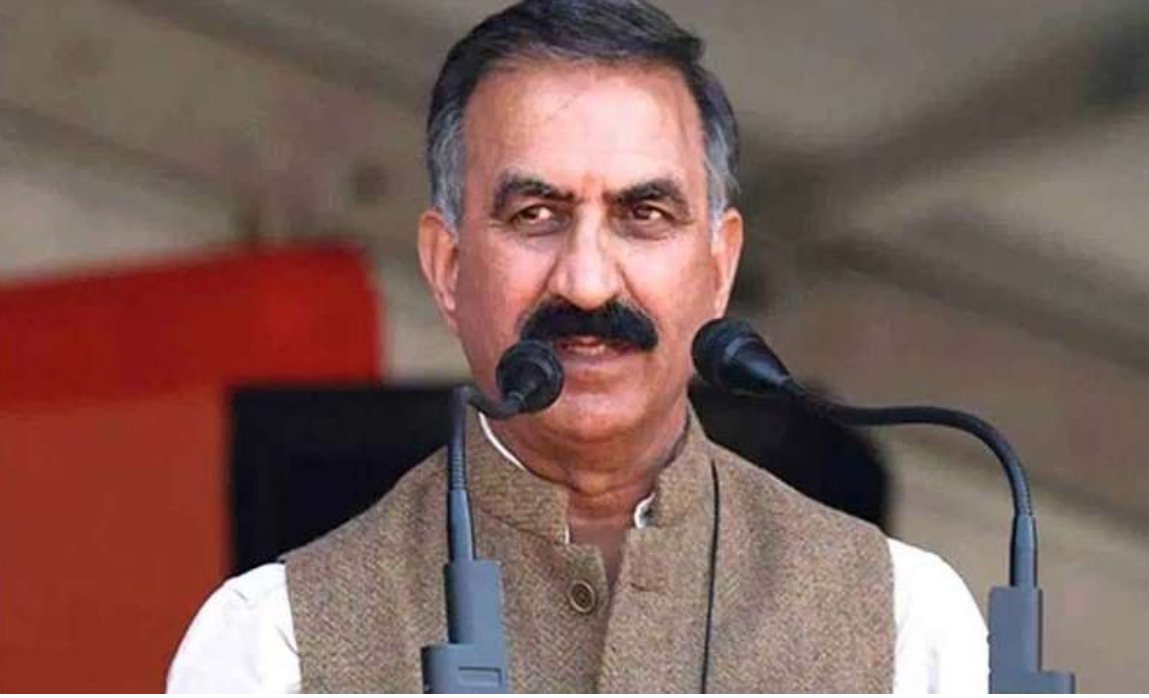
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

देशस्य प्रथमप्रधानमन्त्री जवाहरलालनेहरू इत्यस्मात् अनन्तरं नरेन्द्रमोदी तृतीयवारं क्रमशः निर्वाचितः प्रधानमन्त्री अभवत्

(हिमसंस्कृतवार्ताः- प्रवीण कुमारः)
देशस्य प्रथमप्रधानमन्त्री जवाहरलाल-नेहरू इत्यस्मात् अनन्तरं नरेन्द्रमोदी तृतीयवारं क्रमशः निर्वाचितः प्रधानमन्त्री अभवत्। ततः पूर्वं नरेन्द्रमोदी २०१४ वर्षात् आरभ्य द्वौ कार्यकालौ प्रधानमन्त्रीरूपेण कार्यं कृतवान्। श्री मोदी इत्यस्य अक्टूबर् २००१ तः मई २०१४ पर्यन्तं गुजरातस्य सर्वाधिकं दीर्घकालं यावत् मुख्यमन्त्रीत्वेन अलंकृतः आसीत्। श्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्य जन्म १९५० तमे वर्षे सितम्बरमासस्य १७ दिनाङ्के गुजरातदेशस्य एकस्मिन् लघुनगरे अभवत्। प्रारम्भिकवर्षेषु सः राष्ट्रीयस्वयंसेवकसंघेन सह कार्यं कृतवान्, अनन्तरं राष्ट्रिय-राज्यस्तरयोः भाजपा-सङ्गठनेन सह कार्यं कुर्वन् राजनीतिं प्रति समर्पितवान्। सः गुजरातविश्वविद्यालयात् राजनीतिशास्त्रे स्नातकोत्तरपदवीं सम्पन्नवान्। श्री मोदी इत्यनेन शासनस्य प्रतिमानपरिवर्तनस्य आरम्भः कृतः, 'सबका साथ, सबका विकासः, सबका विश्वासः च' इति मन्त्रेण समावेशी, विकासोन्मुखं, भ्रष्टाचारमुक्तं च शासनस्य मार्गः प्रशस्तः अस्ति।

क्रीडकानां कृते शुभसमाचारः, राज्यसर्वकारेण आहारधनं वर्धितम्, यात्रावृत्तिः अपि वर्धिता

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः देवभूमिं वीरभूमिं च हिमाचलप्रदेशं क्रीडाक्षेत्रं करणाय निरन्तरं प्रयत्नान् कुर्वन् अस्ति। राज्यस्य प्रत्येकं क्षेत्रात् क्रीडाप्रतिभाः आविष्कृताः सन्ति, तेषां प्रतिभा च परिष्कृता भवति। राज्यसर्वकारेण राज्ये क्रीडायाः प्रचारार्थम् अनेकानि पदानि कृतानि सन्ति। विभिन्नेषु अन्ताराष्ट्रीयस्पर्धासु पदकविजेतृणां पुरस्कारधनस्य महती वृद्धिः अपि च क्रीडकानां कृते आहारधनस्य यात्राप्रावधानस्य च वृद्धिः सर्वकारेण कृता अस्ति। सः अवदत् यत् क्रीडकाः आहारधनं

राज्यस्तरीयक्रीडाकार्यक्रमेषु २४० रूप्यकात् ४०० रूप्यकाणि, जिलास्तरीयक्रीडाकार्यक्रमेषु ३०० रूप्यकाणि, प्रखण्डस्तरीयकार्यक्रमेषु २४० रूप्यकाणि च वर्धिताः। राज्यात् बहिः आयोजितासु क्रीडास्पर्धासु भागं गृह्णन्तः क्रीडकानां कृते आहारधनं ५०० रूप्यकाणि यावत् वर्धितम् अस्ति। एतस्य अतिरिक्तं प्राथमिकशिक्षास्तरपर्यन्तं क्रीडाछात्रावासस्य निवसतां क्रीडकानां कृते २५० रूप्यकाणां आहारधनस्य प्रावधानं कृतम्, अन्येभ्यः च ४०० रूप्यकाणां प्रावधानं कृतम् अस्ति।

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारेण राज्यात् बहिः आयोजितेषु क्रीडाकार्यक्रमेषु भागं गृह्णन्तः क्रीडकानां कृते यात्राप्रावधानाः अपि वर्धिताः। अस्याः सुविधायाः अन्तर्गतं २०० किलोमीटर् यावत् यात्रां कुर्वतां क्रीडकानां कृते एसी-त्रिस्तरीयरेलभाटकं, २०० किलोमीटरतः अधिकं यात्रां कुर्वतां क्रीडकानां कृते अर्थव्यवस्थाश्रेण्याः विमानभाटकं च दत्तं भविष्यति। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः क्रीडकानां प्रशिक्षणाय, तेभ्यः उत्तमसुविधाः प्रदातुं च प्रतिबद्धः अस्ति। राज्यसर्वकारस्य एते प्रयत्नाः दर्शयन्ति यत् राज्ये क्रीडाप्रतिभानां कृते उत्तमसुविधाः प्रदत्ताः सन्ति।

शिमलायाः कुफरी इत्यत्र निर्मितं हिमराज्यं, १२ मासान् यावत् हिमस्य आनन्दं लब्धुं शक्यते

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। अधुना हिमाचलप्रदेशस्य राजधान्याः शिमलायाः पर्यटनस्थले कुफरी इत्यत्र पर्यटकाः १२ मासान् यावत् हिमस्य आनन्दं प्राप्तुं शक्नुवन्ति। पर्यटकानाम् आवर्षं हिमस्य आनन्दं दातुं कुफरी इत्यत्र हिमराज्यस्य निर्माणं कृतम् अस्ति। कुफरीक्षेत्रं प्राकृतिकसौन्दर्यस्य, हिमपातस्य च कृते प्रसिद्धम् अस्ति। एतद् क्षेत्रम् हिमालयस्य अधोपर्वतेषु स्थितम् अस्ति। नवम्बर-फरवरी-मासयोः मध्ये शिशिरे कुफरी इत्यत्र हिमपातः भवति।

पर्यटकानां कृते प्रवेशशुल्कं 1000 रूप्यकाणि

अत्र पर्यटकाः हिमस्लाइडिंग्, हिमस्केटिङ्ग, चेरलिफ्ट इत्यादीनां क्रियाकलापानाम् आनन्दं लब्धुं शक्नुवन्ति। एतत् हिमनिकुञ्जं कुफरीक्षेत्रस्य साहसिक-विहारस्य समीपे एव निर्मितम् अस्ति। अस्मिन् पर्यटकानां प्रवेशशुल्कं १००० रूप्यकाणि निर्धारितम् अस्ति। अस्मिन् काले पर्यटकानां कृते उद्यानं गन्तुं स्की, जैकेट् इत्यादीनि प्रदत्तानि भविष्यन्ति।

पर्यटनक्षेत्ररूपेण उद्भवति कुफरी

शिमलायां पर्यटकानां कृते कुफरी प्रथमः विकल्पः अस्ति। अत्र शिशिरे महत्हिमपातः भवति। अत्र ग्रीष्मकाले सामान्यं तापमानं भवति। अस्मिन् क्षेत्रे पर्यटकानां कृते अनेकासां साहसिकक्रीडानां प्रचारार्थं एतत् उद्यानं विद्यते। एतेषु उद्यानेषु पर्यटकानां कृते गो-कार्टिङ्ग, स्काई विङ्गर्, जिप् लाइन् इत्यादयः क्रियाकलापाः उपलभ्यन्ते। कुफरीक्षेत्रे पादचालनमार्गाः, अश्वारोहणं, शिमला-नगरस्य बृहत्तमा जन्तुशाला च अस्ति। एतेन सह कुफरी चायलमार्गे मुण्डाघाटे हिमाचलजनानाम् प्राचीनजीवनशैल्याः चित्रणं कृत्वा संग्रहालयः अस्ति।

'दुबई स्की' इत्यस्य पङ्क्तौ हिमवाटिका

वर्षस्य अधिकांशेषु मासेषु अत्र हिमपातः न भवति। कुफरीक्षेत्रे हिम-वाटिकायाः निर्माणेन अधुना पर्यटकाः आवर्षं हिम-क्रियाकलापस्य आनन्दं लब्धुं शक्नुवन्ति। दुबई-स्की-पङ्क्तौ कुफरीक्षेत्रे हिम-वाटिका निर्मिता अस्ति। अस्मिन् यन्त्राणां साहाय्येन हिमस्य कृत्रिमरूपेण निक्षेपः भवति। अस्मिन् उद्याने जनानां मनोरञ्जनाय अनेकविधक्रीडाक्रियाः उपलभ्यन्ते।

हमीरपुर-देहरा प्रखण्डयोः काँग्रेसदलस्य सर्वाः समित्यः विघटिताः

लोकसभानिर्वाचने काङ्ग्रेसस्य पराजयस्य प्रभावः दृश्यमानः भवितुं आरब्धः अस्ति। हमीरपुरसंसदीयक्षेत्रस्य द्वयोः खण्डयोः सर्वाः समित्यः काङ्ग्रेसेन विघटिताः। एतेषु एका समितिः काङ्ग्रेसां विघटिता। अपरः हमीरपुर-मण्डले विघटिता अस्ति। परिणामागमनानन्तरं काङ्ग्रेसेन उभयोः समितियोः विघटनसम्बद्धाः प्रस्तावाः उच्चसमित्यै प्रेषिताः आसन्। प्रदेशाध्यक्षा प्रतिभासिंहेन एतानि अनुमोदितानि। हमीरपुर-देहरा-खण्डयोः तत्कालं प्रभावेण विघटनं कृतम् अस्ति। आगामिदिनेषु एतयोः खण्डयोः विधानसभा उपनिर्वाचनमपि भवितव्यं इति उल्लेखनीयम्। २०२२ तमे वर्षे द्वयोः विधानसभाक्षेत्रयोः निर्वाचने निर्वाचकाः निर्वाचने विजयं प्राप्तवन्तः, परन्तु अधुना तेषां सदस्यतायाः अवधिः समाप्तः अस्ति। अधुना काङ्ग्रेसः अत्र नूतनसमितिनां निर्माणं कृत्वा विधानसभा उपनिर्वाचनस्य सज्जतां अपि करिष्यति।

Lahul Spiti - समदोः साडा- अवरोधस्थाने मुक्ततया गन्तुं शक्नुवन्ति लाहौलस्य वाहनानि - अनुराधा राणा

हिमसंस्कृतवार्ता - लाहौल-स्पीतिः। अधुना लाहौलस्य वाहनानि समदोः साडा-अवरोधस्थाने स्वतन्त्रतया गन्तुं शक्नुवन्ति। लाहौलतः वाहनानां कृते अत्र शुल्कं न दातव्यं भविष्यति। पूर्वं स्पीतिं विहाय लाहौलस्य वाहनानां प्रवेशशुल्कं सदा अवरोधके अर्थात् बैरियर इत्यत्र गृहीतम् भवति स्म। लाहौल-स्पीतेः नवनिर्वाचिता विधायिका अनुराधाराणा कार्ये आगता। सा स्पीतिप्रशासनं लाहौलस्य वाहनेभ्यः अपि प्रवेशशुल्कं न गृहीयात् इति निर्देशं दत्तवती। अस्य कृते एडीसी, एसडीएम काजा च इत्येताभ्यां शीघ्रमेव व्यवस्थां कार्यान्वितुं कथितम् अस्ति। चिरकालं यावत् समदो-चेकपोस्ट इत्यत्र स्थापिते साडा-अवरोधके लाहौलस्य वाहनानां प्रवेशशुल्कं हर्तुं आग्रहः आसीत्। विधायक अनुराधाराणा एडीसी काजा, एसडीएम काजा इत्येताभ्यां च सह चर्चा कृत्वा एतान् आदेशान् तत्क्षणमेव कार्यान्वितुं आह। किन्नौरतः गच्छतः स्पीति उपत्यकायाः समदो चेकपोस्ट इत्यत्र स्थापिते साडा-अवरोधके लाहौलस्य वाहनानां प्रवेशशुल्कं गृहीतम् भवति स्म, यत् विश्वस्य शीर्ष-१० पर्यटनस्थलेषु समाविष्टम् अस्ति स्थानीयजनाः अवदन् यत् तेषां गृहे प्रवेशार्थं साडा-नाम्ना शुल्कं दातव्यम् इति। विधायक अनुराधा कथयति यत् स्पीतिप्रशासनस्य अधिकारिभिः सह चर्चा कृत्वा इदानीं समदोस्थाने स्थापिते साडा-अवरोधे लाहौलतः वाहनानां प्रवेशशुल्कं न गृहीतव्यम् इति आदेशः निर्गताः। अनुराधा जूनमासस्य १२ दिनाङ्के शपथग्रहणं कृत्वा शीघ्रमेव स्पीतिनगरं गमिष्यति। तत्रत्यानां प्रमुखसमस्यानां विषये स्पीतिप्रशासनेन सह विस्तृतविमर्शः भविष्यति।

हिमाचलतः ३०० अधिकारिणः शपथग्रहणसमारोहं प्राप्तवन्तः

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। दिल्लीनगरे प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः शपथग्रहणसमारोहे हिमाचलस्य ३०० अधिकारिणः उपस्थिताः अभवन्। भाजपादलस्य राष्ट्रीयध्यक्षः जगतप्रकाशनड्डा हिमाचल भाजपायाः अधिकारिणः कार्यकर्तृन् च शपथग्रहणसमारोहे भागं ग्रहीतुं आमन्त्रितवन्तः आसन्। भाजपादलस्य राष्ट्रीयध्यक्षः जेपीनड्डा अपि मन्त्रिमण्डले समाविष्टः अस्ति। हिमाचलभाजपायाः महासचिवः बिहारीलालशर्मा इत्यनेन उक्तं यत् हिमाचलस्य लघुराज्यस्य मन्त्रिमण्डले स्थानं प्राप्तम् इति हिमाचलस्य कृते सुखस्य विषयः अस्ति। यद्यपि अस्मात् पूर्वमपि अनुरागठाकुरः प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्य मन्त्रिमण्डले मन्त्रिमण्डलमन्त्री आसीत्, परन्तु अस्मिन् समये अपि हिमाचलस्य प्राधान्यं दत्तम् अस्ति। अस्य कारणात् हिमाचलस्य जनानां मध्ये सुखस्य तरङ्गः अस्ति। बिहारीलालः अवदत् यत् राष्ट्रपतिभोजने हिमाचलभाजपायाः अधिकारिणः अपि उपस्थिताः आसन्। उल्लेखनीयं यत् प्रथमवारं जेपीनड्डा इत्यस्य अध्यक्षतायां लोकसभानिर्वाचनं प्रतिस्पर्धितम् अस्ति। पूर्वं राज्ये विधानसभानिर्वाचनं तस्य अध्यक्षतायां युद्धं कृतम् आसीत्। उत्तमप्रदर्शनस्य कारणात् तस्मै मोदीमन्त्रिमण्डले स्थानं दत्तम् अस्ति।

राम रक्षा स्तोत्रम्

रामरामस्य जपानन्तरं शरीरे ये परिवर्तनाः भवन्ति ते वैज्ञानिकसिद्धान्तेन वर्णिताः सन्ति । यतः अहं न अवगच्छामि , तस्मात् मम पितामहौ, मातुलौ, परस्परं राम राम इति वदन्ति स्मः! भारतीयसेनायां सर्वे वरिष्ठं रामराम साहबजी वदन्ति। बहुवारं वचनं श्रुत्वा अर्थं न अवगच्छत्। मम श्वशुरः मां सर्वदा रामराम इति अभिवादनं करोति स्म । तेषां प्रतिक्रियारूपेण अहम् अपि रामरामं कुर्वन् आसीत्। अर्थः तु न गम्यते। किमर्थम् एकस्मिन् दिने रामरक्षस्तोत्रं पठनीयम् ? दुर्स्थितौ किमर्थं वक्तव्यमिति सन्देशं पठन् अहं रामरक्षस्तोत्रस्य अर्थं अवगच्छामि स्म।

१) 'र' अक्षरस्य उच्चारणं कुर्वन् नाभिसमीपस्थः भागः अन्तः आकृष्यते । तदा अस्माकं मणिपुरचक्रं सक्रियं भवति। इदं चक्रं नाभिसमीपे अस्ति। तत्र स्थितं विष्णुः अधिष्ठातृदेवता सृष्टेः रक्षकः । शरीरस्य मध्यबिन्दुः अर्थात् गुरुत्वाकर्षणकेन्द्रः अस्मिन् चक्रे भवति । अस्मिन् चक्रे धारणां कृत्वा सत्त्वगुणः मनसि वर्धते, तस्य स्थिरतां प्रारभते। महत्त्वपूर्णम् - एकदा वयं शरीरे अस्माकं चक्राणां स्थितिं ज्ञात्वा तदा वयं धारणां कुर्मः (तस्मिन् स्थाने मनः

केन्द्रीक्रियते) यस्मिन् नाडिचक्रस्य उपरि वयं मनः स्थापयामः (कल्पयामः) यत् तस्मिन् चक्रे नाडिनां व्यापारः तस्य वशस्थानां च इन्द्रियाणां सुचारुतया आरभ्यते। यदि मणिपुर चक्रं बाधितं भवति तर्हि एते रोगाः भवितुम् अर्हन्ति

अजीर्णता -मधुमेह -अम्लता -व्रणः - कोलायटिस-परिशिष्टशोथः -गुर्दा रोगः - नेफ्रोपैथी।

एड्रीनल एताः ग्रन्थिः अतीव महत्त्वपूर्णाः हार्मोनाः उत्पादयन्ति येषां नाम- एड्रेनालिन् तथा कोर्टिसोल... यदि एड्रेनालिनस्य स्तरः क्षीणः भवति तर्हि निम्नलिखितपरिणामाः भवन्ति- उच्चरक्तचापः उच्चशर्करा ,निराशा

यदा दुर्वाता प्राप्यते तदा अस्माकं हृदयस्पन्दनं वर्धते, बीपी वर्धते, भयं वर्धते, निरुत्साहः वर्धते, चिन्ता वर्धते...

किमर्थं तत्? अतः तस्मिन् समये अस्माकं अधिवृक्कग्रन्थिः अतीव उत्साहितः भवति। एतत् वयं उदरस्य गर्तं वदामः। इदं आघातं अस्माकं मणिपुरचक्रे भवति हृदये न किन्तु हृदयं प्रभावितं करोति।

ततः अस्माकं प्रणाल्याः तत्क्षणमेव सक्रियः भवति। केचन जनाः तत्क्षणमेव मूत्रविसर्जनम् , केचन जनाः तत्क्षणमेव शौचालयं गन्तुम् अर्हन्ति.. एतस्य अर्थः भवति यत् अस्माकं प्रणाल्याः सम्यक् कार्यं कुर्वन्ति।

राम रक्षा किमर्थं? मणिपुर चक्रस्य बीजाक्षरं *र* अस्ति । परन्तु केवलं र इति वदन् नीरसता भविष्यति। अस्माकं बुधकौशिकस्य मुनिस्य अस्य विषये दृढं ज्ञानम् आसीत्, अतः सः रामरक्षस्तोत्रं रचितवान् ।

रामरक्षायां * र* अक्षरं कतिवारं दृश्यते ? तत् पश्यन्तु। कल्पयतु यत् र इत्यस्य उच्चारणं कियत्वारं भविष्यति यदि तस्य संशोधनं भवति! तदा चिन्तयतु भवतः मणिपुरचक्रं कियत्वारं दुःखं दास्यति। यदि भवान् किमपि चक्रं सक्रियं कर्तुम् इच्छति तर्हि तस्मिन् एव ध्यानं दातव्यम् । यदि वयं नेत्राणि निमील्य रामरक्षां जपं कुर्वन् मणिपुरचक्रं प्रति मनः केन्द्रीकुर्मः तर्हि अस्माकं चक्रं निश्चितरूपेण सक्रियं भविष्यति तथा च 'र' अक्षरस्य निरन्तर- उच्चारणेन उत्पन्ना ऊर्जा तेषु चक्रेषु इन्द्रियेषु च नाडीं शुद्धं सुदृढं च करिष्यति । . फलतः तत्सम्बद्धाः रोगाः अपि अन्तर्धानं भविष्यन्ति ।

अत एव वृद्धाः जनाः राम, भाई राम इति वदन्ति स्म, यदा कस्यचित् मृत्योः अनन्तरं स्वपितृभ्यः स्वस्य अन्त्येष्टौ नेतुं समये राम राम इति वदन्ति । अस्माकं स्वास्थ्यं परस्य च स्वास्थ्यं निर्वाहयितुम् अस्माभिः राम राम, ..राम राम* इति अक्षराणां उच्चारणं कृत्वा पुनः पुनः रामराम परिपालनं अपि कर्तुं शक्नुमः। पूर्वं Good morning, Good evening, Hello, Hi इत्यादीनि निरर्थकानि अभिवादनानि त्यक्त्वा जिह्वा परिवर्तयितुं मासः यावत् समयः अभवत्। क्रमेण एतावता अभ्यस्तः अभवत् यत् अधुना रामरामः स्वयमेव मुखात् बहिः आगच्छति परस्य मुखेन अपि रामरामः शृणुमः । अनुजभातरः, स्थानीयविदेशीयमित्राः अपि भवता सह आनन्देन वार्तालापं कर्तुं आरभन्ते इति भावः अनुभवः च अविस्मरणीयः अस्ति।संकलितम् अनुवादितम् सुधा साठ्ये मुंबई। रामराम... 🙏

sudha_sathaye@yahoo.com

हिमसंस्कृतवार्ता: धारावाहिकं गीताप्रश्नोत्तरम् - ६२

श्रीकृष्णः- किञ्चित्पूर्वम् एतत् सर्वम् उचितमेव इत्युक्तं त्वया नु! तत् कथम् अर्जुन?

अर्जुनः- यतोहि भगवन्! त्वम् अनन्तः, सकलदेवानाम् अधिपतिः, अखिलजगतः मूलाधारः च असि। त्वमेव अक्षरस्वरूपः, सदसच्च, तत्परमपि यत्किञ्चित् स्यात्, तत्सर्वं त्वमेव असि। हे परमेश्वर! त्वं गुरुणाम् अपि गुरुः, अन्यत्किं, ब्रह्मणोऽपि जनयिता असि। एतादृशं त्वां सिद्धसमुदायाः, समस्तदेवाः च कथं वा न नमस्कुर्युः। भगवन्! त्वमेव आदिदेवः, पुराणपुरुषोत्तमः च असि, एवम् अस्य सम्पूर्णसंसारस्य परमाधारः त्वमेव असि, त्वदतिरिच्य नान्यः कोऽपि परमपुरुषः स्यात् लोके। त्वमेव सर्वस्य ज्ञाता असि, सर्वेषां ज्ञेयः अपि त्वमेव असि। एवमेव त्वमेव सर्वस्य प्राप्तव्यं स्थानम् असि। हे अनन्तरूप, परमात्मन्! त्वया हि सर्वमिदं जगत् परिव्याप्तम् अस्ति। हे प्रभो! त्वमेव वायुः, यमराजः, अग्निः, वरुणः, चन्द्रमाः, प्रजापतिः, ब्रह्मणोऽपि पिता, अर्थात् पितामहः च असि। अतः तुभ्यं सहस्रवारं मत्पक्षतः नमो नमः! पुनरपि वारं वारं नमो नमः! हे विश्वाधार, भगवन्! तव पुरतः, पृष्ठतः, वामतः, दक्षिणतः, सर्वतः च मे नमो नमः! हे अनन्तवीर्य! त्वम् अनन्तविक्रमः असि, त्वं सर्वं समाप्नोषि, अतः त्वमेव सर्वम् असि प्रभो! हे करुणानिधान! तव महिमानम् एनम् अजानन् त्वां साधारणसखा इति मत्वा प्रमादात् अथवा प्रणयेन हे कृष्ण! हे यादव! हे सखे! इत्येवं विचारं विनैवं वा, यत्किञ्चित् उक्तवान् अहं, तथैव चलने, भ्रमणे, शयने, जागरणे, उत्थाने, उपवेशनकाले वा, एकाकितया स्थिते निर्जनस्थाने, अथवा सखीनां, बन्धुबान्धवानां च सर्वेषां समक्षे, परिहासे, जल्पने च त्वं यत् तिरस्कृतोऽसि मया, तदर्थम् अहम् अप्रमेयरूपं त्वां क्षमां याचे इति। (११/३७-४२) (अनुवर्तिष्यते)

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

कालकादेव्याः मन्दिरम्

हिमाचलहरियाणाराज्ययोः सीमायामस्ति कालकादेव्याः प्रसिद्धं मन्दिरम्। पौराणिक कथानुसारं सत्ययुगे महिषासुर-चण्ड-मुण्ड-शुम्भ-निशुम्भ-रक्तबीज-असुराणाम् उत्पाताः बहु वर्धिताः आसन्, यस्मात् कारणात् देवाः भीताः भूत्वा गुहासु विकीर्णाः अभवन् । एकस्मिन् दिने सर्वे देवाः प्रसन्नाः सन्तः आदिशक्तिश्रीजगदम्बायाः समक्षे प्रणामं कृतवन्तः येन माता बालरूपेण प्रादूर्भूता। देवदुःखं श्रुत्वा माता हस्तसहस्राणि कृत्वा रूपं विस्तारितवती । आदिशक्तिं सर्वे देवा अस्त्राणि ददौ । विष्णुना चक्रं, शिवेन त्रिशूलं, ब्रह्मणः कमंडलं, इन्द्रेण वज्रं, शेषनागेन तुला, यमराजेन यमदूतास्त्रम् दत्तम्। तदनन्तरं माता जगदम्बा रणक्षेत्रं प्रविश्य महिषासुरादीनां राक्षसानां नाशं कृत्वा कालकाभूमौ अवतरितवती या कालकायां कालीमाता इति नाम्ना प्रसिद्धा अभवत् ।

सानिया मिर्जा स्वस्य 'बायोपिक' इत्यस्मिन् चलचित्रे अभिनयं करिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ताः - जगदीश डामी, मुम्बई

10 जून। अद्यावधि भारतीयक्रीडकानां बायोपिक-चलचित्रं न निर्मितम्। जनानां कृते बायोपिक-चलचित्रम् अपि रोचते। महेन्द्रसिंहधोनी, कपिलदेवः, सायना नेहवालः, मैरी कॉम इत्येतयोः अतिरिक्तं केषाञ्चन क्रीडकानां बायोपिक अपि निर्मिताः सन्ति। अधुना च टेनिसक्रीडकः सानिया मिर्जा स्वस्य बायोपिक- इति विषये चर्चा कृतवती। अद्यैव सानिया मिर्जा, सायना नेहवालः, मैरी कॉम च सह 'द ग्रेट इण्डियन कपिल शो' इति कार्यक्रमं प्राप्तवती। प्रदर्शन-काले त्रयः क्रीडकाः बहुप्रसन्न-आनन्दिताः स्तः। अस्मिन् काले सानिया मिर्जा इत्यस्याः बायोपिक-चलचित्रम् इत्यस्य विषये अपि चर्चा अभवत्। प्रदर्शनसमये सानियायाः बायोपिक-इति विषये कथयन् कपिलः पृष्ठवान् यत् प्रियङ्गा चोपड़ा मैरी कॉम इत्यस्य बायोपिक- इत्यस्मिन् कार्यं कृतवती, परिणीति चोपड़ा सायना नेहवाल इत्यस्याः बायोपिक- चलचित्रे

इत्यस्मिन् कार्यं कृतवती इति। भवती स्वस्य बायोपिक-मध्ये कथं द्रष्टुम् इच्छति? एतस्य प्रतिक्रियारूपेण सानिया मिर्जा विनोदेन अवदत् यत् किं तस्याः भगिनी अवशिष्टा अस्ति किम्? ततः परं स्वस्य बायोपिक इति विषये कथयन्त्याः सानिया अवदत् यत् देशे अतीव उत्तमाः अभिनेतारः सन्ति।

प्रेरणास्रोतांसि

- यदि यात्रायाः प्रत्येकं क्षणं भोक्तुं जानासि” तर्हि जीवनं सुखदयात्रा, इति ।
- “सकारात्मकतायाः मृत्तिकायां यः पादपः वर्धते सः एव एकस्मिन् दिने विशालः वटवृक्षः भवति।”
- “विश्वासः आत्मनिर्भरतां जनयति।”
- “कर्माणि प्राधान्यं ददाति यः तस्य लोके आदरः भवति” इति ।
- “जीवने आशावादी भवितुं सफलतायाः यथार्थपरिचयः अस्ति।”
- “सङ्घर्षानाम् आदरं कुर्वन्तु यतः तत्रैव भवतः सफलतायाः रहस्यं निहितम् अस्ति।”
- “परिश्रमस्य सोपानम् आरोहणं कृत्वा एव सफलतायाः पराकाष्ठां प्राप्तुं शक्नुथा।”
- “कठिनसमये कृताः सम्यक् निर्णयाः भवन्तं प्रौढं कुर्वन्ति।”
- “विश्वासेन कृतं प्रत्येकं पदं जनहिताय भवति।”
- “कठिनसमये परिश्रमं कृत्वा एव नेतृत्वं बहिः आगच्छति।”